

Arap baharı denen şey aslında nedir?

Yeni Şafak gazetesi yazarı Akif Emre, İktibas Dergisi Kayseri Temsilciliği'nde "Arap Baharı ve İslamcılık" konusunu anlattı.

Bünyamin Gültekin, 03/01/2013

<http://www.dunyabizim.com/akif-emre/12099/arak-bahari-denen-sey-aslinda-nedir>

İktibas Dergisi Kayseri Temsilciliği'nin geçtiğimiz günlerdeki konuğu Yeni Şafak gazetesi yazarı **Akif Emre** idi. Akif Emre "Arap Baharı ve İslamcılık" başlıklı bir konuşma yaptı.

Arap Baharı'nın klasik bir oryantalist bakış açısının tezahürü olarak görüldüğünü belirten Akif Emre şu ifadelerle yer verdi: "Burada ima edilen: Müslümanlar, Ortadoğu halkları aslında durağan, hareketsiz, despotik yönetimler altında yaşamaya alışmış ve yaşayan toplumlardır. Bu, klasik oryantalistin Doğuya bakışıdır. Dolayısıyla bunun yeni tezahürü olarak 'ilk defa Araplar silkinerek üzerindeki ölü toprağını atıyorlar ve harekete geçiyorlar' tarzında bir imaj oluşturuldu. Tabii bu sorgusuz bir şekilde kabul edilince sonrasında kavramsallaşma da yürürlüğe girmiş oluyor. Yani **Arap Baharı** dediğimiz şey aslında Batılı bir bakış açısının tezahüründen başka bir şey değildir.

Peki, bu nasıl kavramsallaştırılabilir? Maalesef bu konuda alternatif kavramsallaştırma geliştiremedi. Bu nedenle Batılıların kullandığı kavram sürüme girdi. Bizde anlaşılması kolay olduğundan **Arap Baharı** diye kullanıyoruz."

Bu oryantalist bakış açısının tesadüfi bir olay olmadığına değinen Emre, bunun bilinçli yapılan bir zihinsel yapılanmanın sonucu olduğunu açıklayarak bunun nedenlerini şöyle aktardı: "Çünkü bu **Arap Baharı**'nın kavramsallaştırılması bu hareketlere yüklenen anlamın sonuçlarını da belirlemek üzere dış müdahaleleri de meşrulaştıran bir kavram çerçevesi sunuyor. Olayın isminin konulması bakımından ismi şöyle veya böyle olsun demek geçirilecek kadar önemsiz bir şey değil. Sanılanın aksine Batıdaki merkez medyalar bu konularda ideolojik ve zihinsel örgütlenmeleri güçlü yapılardır. Orada atılan bir başlık veya manşetin muhalif bile olsalar belli bir karşılığı olur." Emre, Batının bu hamlesinin altının çizilmesi ve sorgulanması gerektiğini belirtti.

Bir bakış açısı sunmak zorundayız

"Yaşanan süreç İslami hareketin, İslamcılarının bir zaferi mi ya da koskoca bir komplo mu dur?" sorularını ortaya koyduğumuzda yanılma payımızın çok fazla olduğunu dile getiren Akif Emre, devamında şunları söyledi: "Fakat bu süreci anlamaya ve çözmeye çalışmak zorundayız. İslami bilinç sahibi insanlar, okuyan, düşünen ve konuşan kitleler ve örgütler olarak olaya müdahil olmak zorundayız. Anlamaya, anlamlandırmaya ve yönlendirmeye çalışmak zorundayız. Ama bu süreç sona ermemiştir ve her an farklı opsiyonlar olabilir. Zaten biz de burada bunu deneyeceğiz. Aslında, tarihçiler bu tür siyasal- toplumsal sonuçları olan altüst oluşların üzerinden 5-10 yıl geçmeden pek yorum yapmayı tercih etmezler. Ama biz tarihçi olmadığımız için olaya müdahil olmak ve bir bakış açısı sunmak zorundayız."

Arap Baharı dediğimiz olayların üzerinden bir yıl gibi bir süre geçtiğini, Tunus'ta başlayıp sonra Mısır, Libya ve Yemen'e sıçradığını, ardından Bahreyn'de devam ettiğini hatırlatan Emre, bu sürecin Suriye'de iç savaşa dönüştüğünü, belli yerlerde ise hiç ses çıkmadığını söyledi. Emre, bu sürecin nasıl okunması gerektiğini açıklamaya geçmeden önce bu süreci hazırlayan koşullar ve sorunlar ile ilgili bilgi vererek birinci sorunun **yönetimlerin meşruiyeti sorunu** olduğunu açıkladı ve şu değerlendirmelerde bulundu:

“Ortadoğu coğrafyasında toplumları harekete geçirecek 5-6 tane gerekçe var. Bu zamana kadar bastırılmış olması ve bu dinamiklerin harekete geçirilmemesi bu sorunların olmadığını göstermez. Ama bunlar toplumsal isyanı adeta harekete geçirmeye müsait gerekçeleri var. Bu gerekçelerin neler olduğuna sosyolojik açıdan baktığımızda; bir kere hâlihazırda bütün Ortadoğu coğrafyasında bir siyasi meşruiyet sorununu görürüz. Bu temel bir sorundur. Bu siyasi meşruiyeti, yönetim, yönetim biçimleri, yönetimin içerikleri, hem de yöneticilerin meşruiyetlerini aldıkları kaynaklar açısından alabiliriz. Yani iktidara geliş şartları, seçilme, seçilmeme gibi konulardan tutun da, bunun yasama yetkilerine kadar toplumun değer yargılarıyla olan ilişkileri bakımından ciddi bir siyasi meşruiyet sorunu var. Temel sorunlardan biri bu. Bu siyasi meşruiyet sorununu görmezden gelerek hiçbir toplumsal veya siyasal olayı izah edemeyiz.

Şöyle baktığımızda, Ortadoğu'da ya babadan oğula geçen bir takım krallıklar ve hanedanlıklar yönetimi var. Yahut askeri veya siyasi bir azınlık grubunun elindeki dikta yönetimleri var. Suriye'de olduğu gibi bir siyasi ideoloji, artık hanedanlaşmış yönetim altında siyasetin işgal edildiği bir yapı var. Kaddafi gibi pek çoğu askeri diktatörlükle yönetim erkini elinde tutan dikta yönetimleri var. Bunlar gibi ülkenin elit kesimlerini oluşturan Batıya açık, Batı modernite anlayışını kendilerine göre geliştiren ve yorumlayan, halka rağmen jakoben ideolojilerini yansıtmaya çalışan ve ülkelerin kaynaklarını tek başına yöneten, yeri geldiğinde de bunu sömüren yönetimlerden bol miktarda örnekleri var. Veya Körfez ülkelerinde olduğu gibi şeyhlikler ve krallıklar yönetimi var.”

Ardından, Ortadoğu halklarının ikinci büyük sorun alanının **özgürlük sorunları** olduğuna değindi Akif Emre: “Bu özgürlüğü çok geniş manada kullanabiliriz. Toplumun kendisini ifade etmesi ve yaşaması anlamında siyasal sistemlerle hareket alanları kısıtlanmıştır. Bu ciddi bir çatışma alanıdır. Özgürlük sorunu Arap ülkelerinde tek başına toplumları alt üst etmeye yetmektedir. Basın hayatından dinî hayata şu veya bu oranda kısıtlandıklarını görüyoruz.”

Servet paylaşılmadan bu kavga bitmez

Diğer bir sorunun ise yoksulluk sorunu olduğunu aktaran Emre, burada **yoksulluk ile yoksunluk** duygusunun karıştırılmaması gerektiğine vurgu yaparak, burada açlık ve sefalet durumuna gelmiş bir ekonomik hayat varlığından bahsetti. Akif Emre, en önemli sorunun gelir dağılımında adaletsizlik olduğunun altını çizdi ve şunları söyledi: “İnsanların hayattan beklentileri ile yöneticilerin yaşadıkları hayat arasında, ülkenin gelir dağılımı açısından çok ciddi sosyal bir dengesizlik var. Bu da yoksunluk duygusunu son derece tahrik edici bir şeydir. Marksist terminolojisinin yaptığı gibi sadece fakir olmak, insanların gelirlerinin yeterli olmaması gibi şeyler tek başına

tahrik edici ve harekete geçirici nedenler değildir. Esas tetikleyici nokta yoksunluk duygusudur. Bu bölgenin hemen hepsi dünyanın en büyük yer altı kaynaklarına sahip olmalarına rağmen, yer üstünde yaşayanların bu zenginliklere rağmen bir sefalet ve yoksulluk seviyesinde yaşıyor olmaları. Üzerinde gezdikleri servetin farkında olan, bunun da gelirlerinin çok dar bir siyasi çevre tarafından elde edilip ve sadece onlar arasında dolaşıma sokulan bir metaya dönüşülmesinin bilincinde olunması zaten olayı iyice tahrik ettirdi.

Ama asıl önemli olan, bundan sonraki Arap devrimi dediğimiz süreci de ve onun kaderini de belirleyecek olan anahtar konulardan biri de bu servetin sahibinin kim olacağı sorunu olmuştur. Bir Libyalı, Cezayirli veya bir Bahreynlinin bu yeraltı zenginliklerinin sahibi gerçekten orası mı olacak, yoksa karteller mi olacak? Bu konu çözülmeden bu kapışmanın sonucu belli olmayacak. Somut bir örnek verilecek olursak Libya'daki liberal müdahale yapıldıktan sonra henüz sonuca bile varmadan Fransa, İtalya hemen sıraya girdiler. Ardından hemen petrol anlaşmalarını yenilediler. Nasıl bir anlaşma yapıldığının ayrıntılarını da kimse bilmiyor.”

İsrail'in varlığı dikta yönetimlerini meşrulaştırıyordu

Diğer önemli sorunun da İsrail ile olan ilişkiler olduğunu açıklayan Emre, uluslararası güçlerin İsrail üzerinden kurduğu bir denge politikasının olduğuna dikkatleri çekerek şu bilgileri aktardı: “İsrail'in, güvenlik gerekçesiyle Batının ayrıcalıklı bir üssü haline getirilmesi ve İsrail korkusu etrafında da bölgedeki ülkelerin Batıya bağımlı hale getirilmesi, hem istikrarsızlığı hem de mevcut statükonun devamını sağlıyor. İsrail işgali, yenilmişlik Arap halkları açısından bir onur savaşıdır. İsrail, Ortadoğu'nun kalbinde bir hançer gibi kurulmuştur. Hepsinden önemlisi Kudüs işgal edilmiş, girilen bütün savaşlarda birleşik Arap ordularının hepsi İsrail karşısında yenilmiştir. Bunun karşısında sürekli İsrail'den dayak yiyen, onurları çiğnenen, aşağılanmış geniş bir kitle var. Buna karşılık sürekli savaş halinde olup, hiçbir savaşı kazanamayan, varlığını da bu tehditten sağlayan yönetimleri var.

Hüsnü Mübarek'in son savunmalarından biri şuydu: ‘Ben İsrail'e karşı savaşmış bir askerim.’ Bu, Araplar için birçok şeyi açıklayan bir ifadedir. Yahudi'ye ve siyonizme karşı ülkesini koruyan kurumsal bir yapıyı ifade ediyor. ‘Eğer biz olmazsak İsrail memleketimizi alt üst eder.’ Tehdit algısını canlı tutan bir unsur. Fakat tuhaftır ki milyonlarca dolar silah alımına ve yüz binlerce asker beslemesine rağmen bu orduların hiç biri İsrail orduları karşısında hiçbir başarı elde etmemişlerdir. 1948'den beri bir karış Müslüman toprağını da İsrail'in elinden kurtarabilmiş değillerdir. Ama bu tehdit, Demokles'in kılıcı gibi birçok dikta yönetimini meşrulaştıran bir söyleme dönüşüyor.

Diğer taraftansa bu dikta yönetimleri, soğuk savaş sonrası da Batı ittifakından ‘eğer biz gidersek dinciler ve irtica gelir ve İsrail'i yerle bir eder’ gerekçesi ile uluslar arası destek sağladılar. Dolayısıyla İsrail'in varlığı söylemi, iç ve dış politikayı belirleyen bir unsura dönüşüyor. Bu denge tümü ile bozulmuş değil. Ama bu dengenin ileride nasıl kurulacağı **Arap Baharı** dediğimiz hikâyenin sonucunu büyük oranda belirleyecektir. Daha da özele gidersek, Kudüs'ün işgal edilme

meselesi yok sayılarak **Arap Baharı** dediğimiz sürecin nereye evrileceğine dair şu anda hiçbir şey söylenemez. Şu anda en önemlisi yeni yönetimlerin bu süreçle ilgili alacakları tavidir.”

Devrim olgusu bilerek abartıldı

En az İsrail kadar önemli bir diğer sorunun İslamcı hareketler sorunu olduğuna değinen ve İslamcı hareketler sorununun bu ülkelerde herhangi bir muhalif grubun meselesi olmadığını belirten Emre, devamında şunları ifade etti: “İslamcı hareketlerin varlıklarının en önemli nedenlerinden biri de İslamcı hareketlerin siyasi iktidar erk ile olan ilişkileri, siyaseti ele geçirme ve geçirmeme, toplumda söz sahibi olma/olmama ile ilgili alınacak kararlar ilgilidir. İslamcı hareketler değişik versiyonları ile bu ülkelerin özgürlük, siyasal meşruiyet, baskı ve dikta rejimlerini meşrulaştırma gerekçesi, bir iç tehdit algısı olarak sürekli diri tutuluyordu. Bunun karşısında bu toplumsal taleplerini yerine getiremedikleri için yer altına çekildiler. Bunun sonucunda da yer yer şiddet doğdu. İslamcı hareketlerin Arap Baharı'nın doğuşundaki rolleri, hem de bundan sonraki iktidar paylaşımında yeni yönetimlerin dizaynında ne kadar pay sahibi ve etkili olacakları, aynı zamanda kendilerinin de ne kadar dönüşeceği bu sürecin temel sorularından biridir.”

Ortadoğu'da yaşanan sürecin nasıl okunması gerektiğini dinleyicilere de sordu Akif Emre: “Bu hareketler, toplumsal bir hareketin devrime dönüşme süreci midir? Yoksa bunlardan parça parça izler taşıyan, yer yer rahatsızlıkların neden olduğu bazı değişim talepleri midir?” Ardından bunun klasik anlamda devrim tanımına uymadığını söyleyerek; “Mesela Tunus'taki ayaklanmaların adeta bir devrim olgusu ve imgesi oluşturmak için abartıldığını, bunun bir domino etkisi oluşturulmaya yönelik bir medya propagandası yapıldığını söyleyebiliriz” dedi.

Türkiye bu süreci daha önce yaşadı

Akif Emre, bu süreçten çıkardığı okumaları şöyle aktardı: “Örgütsüz, lidersiz, genç, liberal, Batıya açık, dünyayı tanımış, ülkesinin baskıcı yönetiminden sıkılmış özgürlük arayışı içerisindeki gençler, sosyal medyada ve sivil toplum kuruluşlarında bir araya geldiler ve örgütlendiler. Hüsnü Mübarek, Binali ve Kaddafi'yi devirdiler. İnanmamızı istedikleri hikâye bu. Hareketin ideolojik temellerine baktığımızda bunu doğrulayacak izler de yok değil. Ama bu kadar büyük alt üst oluşların twitter ve facebook üzerinden örgütlenerek ortaya çıktığı tezi çok naif kalıyor. Bunlar şüphesiz etkileyici faktörlerdi. Fakat toplumsal dinamikler daha derindi.

Bu gelişmeler provokasyona indirgenemez ancak eğer provokasyon arayacaksak asıl soru şu; mesele Binali daha önce 1980 ve 1990 yıllarında Tunus'ta ekmek devriminde, diğer sosyo-ekonomik patlamalarda kitlesel hareketleri daha şiddetli şekilde bastırdı, yüzlerce ve binlerce insanı kurşunlamayı göze aldı. Peki, ne oldu da Binali yönetimi bu kadar soft görüntülü ve apolitik hareketler karşısında bir anda geri çekildi. Eğer provokasyon aranacaksa temel soru bu. Bu soruyu sormadığınızda birçok gerçekliği göz ardı etmiş olursunuz. En küçük muhalefet hareketini acımasızca bastıran bir Mübarek yönetimine ne oldu da 3 hafta sonra bir anda çekiliverdi?

Yeni dönemin oluştuğunun işaretini çok çabuk anlayan derin devlet dediğimiz o akıl bu işareti aldığı için bu liderleri saf dışı bıraktı.”

Emre, yaptığı bu okumaların ardından Türkiye'nin de örnek olarak verilebileceğini belirtti: “Çünkü bu ülkeler Türkiye'nin 50 yıl önce yaşadığını yaşıyor. Örneğin 2. Dünya Savaşı bittiğinde kimse Türkiye'ye sormadan Batı bloğuna dâhil etti (Yalta'da ki meşhur pazarlıkta). Kimse Türkiye'ye ‘Doğu veya Batı bloğunda mı olmak istiyorsunuz’ diye sormadı. Dolayısıyla Türkiye Batı bloğuna dâhil edildi ve bir süre sonra NATO'ya alınacağı kesindi. Buraya dâhil olmanın bazı standartları vardı. İnönü zeki bir adam ve politikacı olduğu için işareti aldı ve çok partili döneme geçti. Bir takım sandık oyunları ile ilk seçimi kazandı ama ikincisinde iktidarı teslim etti. Aynı şekilde Hüsnü Mübarek ve Binali işareti aldı ve gerekeni yaptılar. Esad sistem dışı olduğundan direniyor. O başka bir pazarlık konusu...” dedi.

Bu sürecin “Batının istekleri dışında burada hiçbir şey gerçekleşemez. Yaprak kımıldasa arkasında Siyonizm ve Amerika var” gibi anlamlara gelmediğini ifade eden Emre; “Sadece yönlendirmeler yapılmak isteniyor. Bunu doğru okursak, oyunu bozma imkânlarını daha iyi kullanırız” dedi.

Bu rapor Türkiye'ye çok uyuyor

2002 yılında Rand Corporation'ın bir rapor hazırladığını ve bu raporu hazırlayanların yönetime yakın kişiler olduğunu belirten Emre, bu raporu şöyle özetledi: “ ‘Biz İslam dünyasında kimlerle işbirliği yapabiliriz’ sorusuna 5 madde halinde cevap aranıyor. **Birincisi** ümmet coğrafyasında radikal İslamcılar var. Bunlar Batı karşıtı, her türlü Batı değerlerine karşı, Batı ile işbirliğine yanaşmayan gruplardır. Zinhar bunlarla işbirliği yapılamaz. **İkincisi** burada Batıcı, seküler kesimler var. Bunlar Batı yanlısı ama toplumsal karşılığı olmadığından bunlara dayanarak bir siyaset üretmeyiz. **Üçüncüsü** de geleneksel cemaatler, bunlar Batı ile zıtlaşırlar ama yer yer de uyumlu halde dirlir. Bunlarla konjonktürel ilişkiler kurulabilir. **Dördüncüsü** moderniteyi dışlamayan, Batıya açık İslamcı gruplar. Bunlar Batıya açık, ideolojik olarak da zıt bakmayan ama İslamcı kökenleri olan hareketler. Bunların hem toplumsal karşılıkları var. Hem de Batı ile barışık olduklarından her türlü ilişkiye girilebilir. **Beşincisi** ise Batıya açık, Batı değerlerini benimsemeye müsait, hatta hayat tarzları ile Batıya öykünen genç popülasyon var. Bunlar, popüler kültür katında Batı değerlerinin benimsetilmesi ve yaygınlaştırılması konusunda teşvik edilmeli... ‘Muhafazakâr, Batı ile barışık, modern İslamcılar ile işbirliği yaparken, diğer tarafta yeni nesli Batılı hayat tarzı ve değerlerini benimsemeleri ve yaygınlaştırılması yönünde cesaretlendirmek gerektiği’ tespitini yapan bir rapor vardı. Burada belirtilen hususların Türkiye'ye çok uyduğunu daha önce yazmıştım.”

Bilincimizi diri tutmak zorundayız

Her şeyden kuşku duymamızın doğru bir tavır olduğunu belirten Akif Emre, ama heyecanı önleyen, ‘ya bu ülkenin, bölgenin ve Müslümanların kaderi sürekli oyuna gelmek ve başkalarının oyunlarıyla şekillenmek mi’ gibi bir düşünceye de girmenin yanlış olduğunu aktardı. Emre, İslamcı camiada bu sürecin çok büyütüldüğünü ve bu nedenle gerçekçi olarak süreci analiz etmek

gerektiğini ifade ederek şunları söyledi: “Hiç kimse Hüsnü Mübarek’i, Binali’yi savunamaz ama önümüzdeki dönemde ne tür sorunlarla karşılaşılacak, tehlikelerin neler olduğunu tespit etmeye çalışmalıyız. Yeni bir dönem mi açılıyor? Yoksa küresel sistemin var olan çıkarları yeni kılık ve taleplerine uygun şekilde formüle mi ediliyor? Onu çözmeye çalışıyoruz. En büyük tehlikenin de bu olduğunu düşünüyorum. Onun için de bilincimizi de biraz diri tutmak zorundayız. Eleştirel bakış açımızın da burada devreye girmesi gerekiyor. Bu karamsarlık değil, sonuçta emperyalizmin, sömürgecilerin, Batılıların bir hesabı var ve Rabbimizin de bir hesabı var. Biz kul olarak beşer ölçeğinde okumaya çalışıyoruz. Yapmaya çalıştığımız sadece bu.”

Ayaklanmaların başladığı ülkelerin üçünün de Afrika ülkesi olduğuna dikkat çeken Emre, bunun rastgele oluştuğunu düşünmediğini de söyledi. Bu söylemin ardından küresel çıkarların Afrika üzerinde belireceğini ve şu anda kaynakları tüketilmemiş ve el atılmamış bölgelerden birinin Afrika bölgesi olduğunu aktaran Emre, Amerika ve Çin arasında Afrika’da hesaplaşma olacağını belirtti. “Dikkat edecek olursanız Afrika’da nerede petrol bulursa orada iç savaş çıkmaya başlıyordu. Bundan 10-15 yıl öncesine gidelim; Darfur’da petrol bulundu, hemen iç savaş çıkarıldı ve Sudan bölündü. Çünkü Beşir yönetimi Batı ambargosuna karşı Çin ile işbirliği yapıyordu. Bu çok belirleyici bir şey...” ifadelerine yer veren Emre, Ortadoğu’nun sahip olduğu jeostratejik konumla beraber jeoekonomik kaynakların kontrolünün gerçekten kimin eline verilip verilmeyeceğinin çok hayati bir konu olduğunu açıkladı.

Müslümanlar kapitalizmin müşterisi mi, alternatifi mi?

Emre, şu anda Amerika hamburgeri 3,5 dolara yiyorsa ve bu 4 dolara yükseliyorsa alarm zillerinin çaldığını ve 3,5 dolardan yiyebilmesini mümkün kılacak enerji ve sömürge kaynaklarına ihtiyaç duyulacağını kaydederek konuşmasına şöyle devam etti: “Dünya haritasında yerimizi bilmeyen insanlar bizim adımıza kararlar veriyor. Zaten isyan başlayan ülkelerde diktatörlüklerin biyolojik ömrü tükenmişti. Tıpkı Türkiye’de Ortodoks Kemalizm’in biyolojik ömrü nasıl tükenmişse, içeriğini tamamen değiştirmeden, biçimsel bir takım yenilenmelerle bu kitlelerin daha kolektif işbirliğine gidilebilecek bir yönetim şekline gidebilmesi gerekiyor. Yani bütün gücüne rağmen ABD, soğuk savaş döneminde olduğu gibi bu bölgeleri Washington’un medya üzerinden yaptığı açıklamayla yönetecek bir durumda değil.”

Bu süreçte medya ve sivil toplum kuruluşlarının ABD Dışişleri Bakanlığı’nda eğitim sürecinden geçirildiğini ve hemen hemen her ülkede bu eğitim verildiğini kaydeden Emre, şunları söyledi: “Bu ABD tarzı bir kontrol mekanizması. Kontrolü ellerinde tutmak ve bu süreci yönlendirmek için İslamcı hareketlerin önüne iki seçenek konuldu. Bunların birincisi yarım bir iktidar karşılığında Batı ile anlaşmaya zorlamak. Yahut süreçten dışlanma tehdidiyle karşı karşıya bırakılmaları... Bunun tipik uygulamaları Mursi üzerinden oynanan oyunda sergilendi.”

Müslüman âleminin, Türkiye ve İran'ın da dâhil olduğu dünya Müslümanlarının da şu anda küresel sisteme karşı, sahip olduğu değerler açısından alternatif sunabilecek yegâne değerlere sahip olduğunu belirten Emre; Arap baharı sonucunda yapmak zorunda olduğumuz tercihi şu şekilde dile getirdi; “Müslümanlar küresel kapitalizmin müşterisi mi olacak, yoksa alternatifi mi?”

Bünyamin Gültekin haber verdi